

[Aage Fogh.]

Smørordning, der bevislig gav Landbruget en Gevinst paa en 11—12 Mill. Kr., i meget væsentlig Grad blev modarbejdet netop af dette Landbrug. Jeg vil benytte Lejligheden til her at henstille til alle, der har Indflydelse inden for Landbrugernes Kreds, at de gør Erhvervet opmærksom paa, at nu er en af Hovedinteresserne den, at man sørger for i saa stor Udstrækning som muligt at opretholde Forbruget paa Hjemmemarkedet, og jeg skal senere gøre nogle Bemærkninger om Betydningen heraf.

Til det ærede Medlem Hr. Christmas Møller ogsaa et Par Bemærkninger, selv om der ganske vist ikke var saa forfærdelig meget nyt i de Betragtninger, det ærede Medlem gjorde gældende angaaende Landbrugets Tilstand. Det er nu blevet en fast Regel, at det ærede Medlem, hver Gang han faar Ordet, spørger: Hvad vil Regeringen? De første Par Aar, jeg var her paa Rigsdagen, husker jeg, at det ærede Medlems Slutningsbemærkning altid var en anden, nemlig: Lad os faa Valg, saa denne Regering kan komme væk! Men nu har det ærede Medlem altsaa faaet et nyt Refrain, om jeg saa maa sige, nu lyder det altid: Hvad vil Regeringen? Heroverfor vil jeg sige, at det forekommer mig, at der i den højtærede Landbrugsministers Slutningsbemærkninger ogsaa laa lidt af et Fingerpeg i Retning af, hvad man vil, og det er heldigvis saadan, at det i den kommende Tid i hvert Fald ikke afhænger af det ærede Medlem, om det bliver muligt at gennemføre, hvad Regeringen vil, eller ej.

Et af de Punkter, der stærkest er blevet ført frem under den almindelige Omtale af Landbrugets Tilstand, er Spørgsmaalet om Lønningerne. Desangaaende har jeg tidligere under Forhandlingerne i Vinter ret grundigt redegjort for det Materiale, der foreligger til en regnskabsmæssig Belysning af Landbrugets økonomiske Tilstand. Jeg skal henvise dertil — det findes i Folketingstidende Sp. 2802 —, og jeg skal tillade mig at drage et Par enkelte af disse Oplysninger frem paa ny.

Saa vidt jeg kan bedømme Forholdene, har vi, naar vi vil søge reelle Oplysninger om Landbrugets Økonomi, ikke andet at henholde os til end de Beretninger, der aarligt udgaar fra det landøkonomiske Driftsbureau. Disse Beretninger er nu udkommet gennem 20 Aar, lige fra 1916—17 op til 1936—37. Det interessanteste Afsnit er Perioden, der spænder fra 1924—25 op til 1935—36. I denne Periode er det lykkedes dansk Landbrug at formindske sine Drifts-

omkostninger omtrent i samme Omfang, som Driftsindtægterne er faldet. Driftsindtægterne er faldet med 50 pCt., Driftsomkostningerne med 47 pCt., vel at mærke, naar man holder Renteudgifterne ude fra Driftsomkostningerne og betragter dem som en Post for sig. Alle de øvrige Driftsomkostninger er faldet i samme Omfang som Driftsindtægterne; Rentebyrden er derimod ikke faldet, og navnlig ikke for den Del af Landmændene, den yngre Del, der købte i den vanskelige Periode omkring 1924—25 og de første Aar derefter. Det giver mig Anledning til at fremhæve, at efter mit Skøn er det stadig saadan, at for denne Kreds af Landmænd drejer Spørgsmaalet sig først og fremmest om en Ordning af Gældsproblemet, det er afgørende for, at de kan faa Erhvervsvilkaar som andre Borgere her i Landet.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller nævnte, hvad Lønningerne havde været i 1913—14, og hvad de er nu. Ja, det er rigtigt. Lønningerne er steget og steget væsentligt. Men det er alt andet ogsaa. Det er imidlertid min bestemte Opfattelse, at Lønningerne for de egentlige Landbrugsarbejdere ikke ligger over et Niveau, som alle maa ønske de maa kunne holdes paa, og jeg vil ogsaa understrege, at Udgifterne til Arbejdsløn inden for vort store Landbrug har været meget væsentlig faldende fra 1924—25 til 1934—35; medens man omkring ved 1924—25 i Arbejdsudgifter betalte 180 Kr. pr. ha, betalte man i 1934—35 kun 110 Kr., altsaa et Fald paa omkring ved 40 pCt. Det kan altsaa ikke være paa den Konto, man skal søge Aarsagen til Vanskelighederne. Nu ved jeg meget vel, at der fra 1934—35, der er det sidste Aar, hvorom der foreligger Oplysninger, har været en Stigning, men det er der ingen af os, der kan opgøre nøjagtigt i Dag.

Jeg ved ogsaa meget vel, at Skatterne, der altid drages frem, har været meget stærkt svingende i Perioden 1924—35, endogsaa saaledes at de faste Skatter inden for Landbruget i Perioden, navnlig i Kraft af den Foranstaltning, der blev gennemført i 1933, blev halveret fra at have været 35 Kr. pr. ha til det Aar, da de var længst nede, at være 19 Kr. pr. ha.

Alle disse Ting har jeg fremført tidligere, og de er aldrig blevet modsagt, og jeg tror at turde sige, at de, hvis man ellers stoler paa Landøkonomisk Driftsbureaus Beregninger, er rigtige. Det forekommer mig da, at det maa være i alle landbrugsinteresseredes Interesse, at man retter sin Opmærksomhed imod det Afsnit af Land-